भेरीगंगा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

छिन्चु, सुर्खेत

कर्णाली प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ०५ संख्याः १४ मितिः २०७९/०९/१७ गते

भाग–२

भेरीगंगा नगरपालिका

स्थानीय पुर्वाधार मर्मतसम्भार कोष तथा कार्यसञ्चालन कार्यविधि २०७९

प्रस्तावनाः

भौतिक पुर्वाधार विकासको प्रमुख आधार हो । सामाजिक र आर्थिक क्षेत्रको विकासका लागि सडक, खानेपानी, सिचाई, भवन जस्ता पुर्वाधारहरुले महत्वपुर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ । सर्वसुलभ यातायात, सहज खानेपानीको उपलब्धता, सिचाईको पहुँच ग्रामीण क्षेत्रसम्म पुऱ्याउने नगरपालिकाको लक्ष्य रहेको छ । नगर क्षेत्रमा सडकहरुको ट्र्याक खन्ने कार्य बढ्दो छ र बनिसकेको सडकमा यातायात सूचारु गर्नको लागि तथा सुरक्षित र भरपर्दो यात्राको लागि सडक मर्मत गर्नुपर्ने जरुरी हुन्छ । तसर्थ सडक, खानेपानी, सिचाई, भवन जस्ता स्थानीय पुर्वाधारको मर्मतलाई व्यवस्थित र दिगो बनाउन वाञ्छनीय भएकोले, भेरीगंगा नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७४ को दफा ४ वमोजिम भेरीगंगा नगरपालिकाले यो कार्यविधिजारी गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यो कार्यविधिको नाम "स्थानीय पुर्वाधार मर्मत सम्भार कोष तथा कार्य सञ्चालन कार्यविधि" रहेको छ ।

(२) यो "कार्यविधि" नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत भएको मिति देखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषा**ः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "उपभोक्ता" भन्नाले पूर्वाधार आयोजनावाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने पूर्वाधार आयोजना सञ्चालन हुने क्षेत्रभित्रका स्थायी तथा अस्थायी रुपमा वसोवास गर्ने व्यक्ति सम्झनुपर्छ ।

(ख) "उपभोक्ता समिति" भन्नाले पूर्वाधार आयोजनाको योजना तर्जुमा, योजना कार्यान्वयन तथा सञ्चालन, व्यवस्थापन, रेखदेख र मर्मत सम्भार गर्नका लागि उपभोक्ताहरुले आफुहरुमध्येवाट गठन गरेको समिति सम्झनुपर्दछ ।

(ग) "कोष" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा १२ बमोजिमको मर्मत सम्भार कोष सम्झनु पर्छ ।

(घ) "नगरपालिका" भन्नाले भेरीगंगा नगरपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।

(ङ) "पूर्वाधार आयोजना" भन्नाले भेरीगंगा नगरपालिका र यस अन्तर्गतको वडाहरुबाट पूर्ण वा आँशिक लागत साझेदारीमा सञ्चालित पूर्वाधार आयोजना, कार्यक्रम वा परियोजना सम्झनुपर्दछ र सो शब्दले भेरीगंगा नगरपालिकाबाट सूचिकृत भएको गैर सरकारी संघसस्था र गैरनाफामूलक संस्था वा अन्य सामुदायिक संस्थाहरु एवं विकास साझेदारहरुको सहयोगमा निर्माण सम्पन्न भएका वा हुने पूर्वाधार आयोजनाहरु समेत जनाउँछ ।

(च) "मर्मत सम्भार" भन्नाले निर्माण सम्पन्न भएका वा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका पूर्वाधार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार सम्झनुपर्छ ।

(छ) "वडा" भन्नाले भेरीगंगा नगरपालिका अन्तर्गतका १३ वटा वडा सम्झनुपर्छ।

(ज) "समिति" भन्नाले दफा ७ (क) बमोजिम गठित स्थानीय पुर्वाधार मर्मत सम्भार कोष व्यवस्थापन तथा परिचालान समिति सम्झनुपर्छ ।

(झ) "संरक्षण समिति" भन्नाले सार्वजनिक खरिद सम्वन्धि प्रचलित कानून बमोजिम निर्माण व्यवसायीमार्फत निर्माण सम्पन्न हुने पूर्वाधार आयोजनाको मापदण्ड अनुरुपको गुणस्तर कायम गर्न तथा निर्माण सम्पन्न पश्चात सो आयोजनाको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार गर्न पूर्वाधार आयोजनाका लाभग्राहीहरुमध्येबाट गठन भएको समिति सम्झनुपर्छ ।

(ञ) "सम्झौता" भन्नाले पूर्वाधार आयोजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि कार्यपालिका र निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ता समिति वीच भएको लिखित करारनामा वा कबुलियतनामा सम्झनुपर्छ ।

३. **कार्यविधिको पालना गर्नुपर्ने** : भेरीगंगा नगरपालिका भित्र निर्माण भएका वा निर्माण हुने पूर्वाधार आयोजनाहरुको निर्माण, सञ्चालन, तथा मर्मत सम्भार कार्यको लागि गठित उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समिति तथा नगरपालिकासँग सहकार्य गर्ने निर्माण व्यवसायी संघ, विकास साझेदारहरु तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सवै सरोकारवालाहरुले पूर्णरुपमा यो कार्यविधिको पालना गर्नुपर्नेछ ।

४. **कार्यविधिको उद्देश्य** : यस कार्यविधिको उकद्देश्य देहायबमोजिम रहेको छ :-

क) नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र निर्माण भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुलाई दिगो रुपमा सञ्चालन गर्नु,

ख) उपभोक्ता समिति, मर्मत सम्भार/संरक्षण समिति तथा नगरपालिकालाई पूर्वाधार आयोजनाको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा जवाफदेही वनाउनु,

ग) नगरपालिकामा कार्यरत सरकारी, गैरसरकारी तथा गैरनाफामूलक संघ संस्था वा अन्य सामुदायिक संस्थाहरुलाई पूर्वाधार आयोजना सम्वन्धी क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दा पूर्ण जिम्मेवार वनाउनु,

घ) आयोजनावाट लाभग्राहीहरुले दीर्घकालसम्म लाभ र सेवा प्राप्त गर्नसक्ने अवस्था सिर्जना गर्नु,

ङ) नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र निर्माण भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुको वार्षिक रुपमा विस्तृत विवरण (Inventory) अध्यावधिक गरी मर्मत सम्भार सम्वन्धि योजना तर्जुमामा सहयोग पुर्‍याउनु,

च) पूर्वाधार आयोजनाहरुको योजनावद्ध र नियमित रुपमा मर्मत सम्भारका कार्यहरु गर्नु गराउनु,

परिच्छेद-२

स्थानीय पुर्वाधार मर्मतसम्भार कोष तथा कार्य सञ्चालन प्रक्रिया

५. **पूर्वाधार आयोजनाको वर्गिकरण**ः (१) पूर्वाधार आयोजनाको बर्गिकरण देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) **सामुदायिक पूर्वाधार** : निश्चित उपभोक्ताहरु लाभान्वित हुने प्रकृतिका (जस्तै खानेपानी, सिंचाई, लघु जलविद्युत आदि) आयोजनाहरु,

ख) **सार्वजनिक पूर्वाधार :** निश्चित उपभोक्ता मात्र नभई ठुलो सँख्यामा उपभोक्ताहरु लाभान्वित हुने प्रकृतिका (जस्तै ग्रामिण तथा कृषि सडकहरु, झोलुङ्गे तथा ट्रेयल पुल, कल्भर्ट आदि) आयोजनाहरु र

ग) **मिश्रित प्रकृतिका:** (नीजि, सामुदायिक र सार्वजनिक) पूर्वाधार आयोजनाहरु जसवाट निजी सम्पतीहरु संरक्षण गर्ने, वाढी नियन्त्रण गर्ने आयोजनाहरु जस्तै जैविक तथा तारजालीयुक्त तटवन्ध, पहिरो नियन्त्रण गर्न सञ्चालन गरिने आदी) आयोजनाहरु ।

६. मर्मतसम्भार गरिने पूर्वाधार आयोजनाको छनौट प्रक्रिया :

(१) प्रत्येक मर्मतसम्भार/संरक्षण समितिले आ-आफ्नो आयोजनाहरुको भौतिक पूर्वाधार शाखाले तोकेवमोजिमको नमुना फाराम भरि सम्वन्धित वडामा पेश गर्नेछ। सामान्य अवस्थामा आ.व. समाप्त भएको प्रथम चौमासिक अवधि भित्र वा प्राकृतिक प्रकोप भइ क्षति भएको अवस्थामा घटना भएको एक महिना भित्रमा पेश गरिनेछ। यसरि प्राप्त हुन आएका मर्मत सम्भार गरिनुपर्ने आयोजनाहरुलाई सम्वन्धित वडा कार्यालयले अनुसुची-१ अनुसारको विवरण तयार गरि नगरपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) सामान्य अवस्थामा उपदफा (१) बमोजिम विवरण पेश गर्दा वडा कार्यालयले विवरणमा उल्लेखित पूर्वाधार आयोजनाहरुमध्येवाट आफ्नो वडाभित्र एक आर्थिक वर्षमा तत्काल मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने पूर्वाधार आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरण गरी मर्मतसम्भारका लागि योजना तर्जुमा प्रक्रिया अनुरुप नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मर्मतसम्भार गर्नुपर्ने पूर्वाधार आयोजनाहरु नगर पालिकामा पेश गर्नुपुर्व लागत अनुमान तथा सम्भाब्यता अध्ययन समेत गर्नुपर्ने भएमा सम्वन्धित वडा कार्यालयले प्राविधिकको समेत सहयोग लिई लागत अनुमान तथा सम्भाब्यता अध्ययन सम्पन्न गरी सो समेत संलग्न गरी पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) वमोजिम पूर्वाधार आयोजनाको मर्मतसम्भारको प्राथमिकीकरण गर्दा मर्मतसम्भार कोष स्थापनामा योगदान पुर्‍याएका आयोजनाहरुलाई मर्मत सम्भारको लागि उच्च प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

७. स्थानीय पुर्वाधार मर्मतसम्भार कोष ब्यवस्थापनतथा परिचालान समितिको गठन

(क) पूर्वाधार आयोजनाहरुको अद्यावधिक विवरण तयार गर्न तथा पूर्वाधार आयोजनाहरुको अवस्था विश्लेषण तथा प्राथमिकीकरण गरी मर्मत सम्भार कार्यलाई ब्यवस्थित गर्न, गराउन स्थानीय पुर्वाधार मर्मतसम्भार कोष तथा कार्य सञ्चालनलाई वढी प्रभावकारी र भरपर्दो ढंगले सञ्चालन गर्न उक्त समितिमा देहायवमोजिमका पदाधिकारीहरु रहनेछन् :-

१. नगर प्रमुख :	- संयोजक
२. नगर उपप्रमुख :	- सह-संयोजक
३. कार्यपालिकाले तोकेको दलित सदस्य	- सदस्य
४. कार्यपालिकाले तोकेको महिला सदस्य	- सदस्य
५. पुर्वाधार विकास समिति संयोजक	- सदस्य
६. आर्थिक विकास समिति संयोजक	- सदस्य
७. सामाजिक विकास समिति संयोजक	- सदस्य
८. योजना तथा अनुगमन शाखा प्रमुख	- सदस्य
९. पुर्वाधार शाखा प्रमुख	- सदस्य
१०. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य-सचिव

आवश्यकता अनुसार आमन्त्रित गर्न सकिने अन्य ब्यक्तिहरु:

१. उक्त क्षेत्रबाट निर्वाचत प्रदेशसभा सदस्य तथा सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष

२. उक्त क्षेत्रमा भौतिक पूर्वाधारमा काम गर्ने गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधि

(ख) समितिको वैठक कम्तीमा ३ महिनामा एक पटक वस्नेछ र आवश्यक परेमा जुनसुकै बखत पनि बस्न सक्नेछ ।

(ग) वैठकमा आवश्यकता अनुसार कसैलाई आमन्त्रण गरी आमन्त्रितको रुपमा राख्न सकिनेछ ।

(घ) समितिको सदस्य सचिवमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारी रहनेछ ।

७.१ स्थानीय पुर्वाधार मर्मतसम्भार कोष ब्यवस्थापन तथा परिचालान समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारः

क) स्थानीय पूर्वाधार मर्मतसम्भार कोष व्यवस्थापन तथा परिचालन समितिको निम्नानुसार काम, कर्तव्य र अधिकार हुनेछ ।

१. समितिले नगरपालिका मातहत रहेका दफा ६ बमोजिम वडा कार्यालयवाट मर्मत सम्भारको लागि पेश भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुको विवरण अनुसूचि १ बमोजिमको ढाँचामा प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले पहिलो चौमासिक भित्र अद्यावधिक गरी सम्भव भएसम्म भौगोलिक सूचना प्रणालीको प्रयोग गरी स्थान र अवस्था सहित नक्साँकन तयार गर्नु/गराउनुपर्नेछ ।

२. दफा (५) बमोजिम पूर्वाधार आयोजनाहरुको विवरण अभिलेखिकरण गर्दा देहायको आधारमा तयार गर्नुपर्नेछ ।

(क) जनश्रमदान र सहयोगी निकायवाट निर्माण भएका आयोजनाहरु,

(ख) कम्तिमा ५ वर्ष देखि चालु आर्थिक वर्ष सम्मका निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजनाहरु तर ग्रामिण तथा कृषि सडक, पुल तथा भवन, सिंचाईलगायतको पुर्वाधार आयोजनाहरुको हकमा चालू अवस्थाका वा आंशिक मर्मत गर्दा सञ्चालनमा आउन सक्ने अवस्थामा रहेका आयोजना पुरानो भएपनि अभिलेखिकरण गरिनेछ ।

३. समितिले नगरपालिका मातहतका पूर्वाधार आयोजनाहरुको अवस्था विश्लेषण गरी सुझावका लागि सम्वन्धित विषयगत समितिमा पठाउनेछ । विषयगत समितिले आफ्नो राय सहित विषयगत क्षेत्र भित्रका योजनाहरुलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा नक्शाङ्कनको लागि समितिमा पठाउनेछ ।

४. मर्मत सम्भार कोष व्यवस्थापन तथा परिचालान समितिले आफ्नो कार्यक्षेत्र अन्तर्गत मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने पूर्वाधार आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरणको लागि निश्चित मापदण्डहरु निर्धारण गरी त्यस्तो मापदण्डको आधारमा समितिले मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरण गर्नेछ ।

५. दफा(४) बमोजिमपेश भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुलाई मर्मत सम्भार कोष व्यवस्थापन तथा परिचालान समितिले कार्यपालिकाको वैठकमा पेश गर्नेछ ।

६. कार्यपालिकाले मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने योजनाहरु छनौट गर्दा सम्वन्धित विषयगत समितिको सुझाव र मर्मत सम्भार कोष व्यवस्थापन तथा परिचालान समितिले प्राथमिकता सहित पेश गरेका योजनाहरुलाई आधार मानी क्रमशः कार्यान्वयन गर्नेछ ।

७. यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै विपद् परी प्राथमिकता सूचिमा रहेको भन्दा अन्य आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने अवस्था आएमा कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७४ तथा विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधिले तोकेको प्रक्रिया अनुसार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार कार्य गर्नुपर्नेछ ।

८. माथि उल्लेखित वा विपद्को अवस्थामा वाहेक अन्य अवस्थामा नगरपालिकाले पूर्वाधार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भारको लागि वजेट विनियोजन गर्नुपर्ने भएमा त्यस्ता आयोजनाहरुलाई योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गर्नुपर्नेछ ।

९. निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण गरिएका पूर्वाधार आयोजनाहरु न्यून गुणस्तरको निर्माणको कारणवाट पूर्ण वा आंशिक रुपमा सञ्चालन अवस्थामा नरहेको भएमा कार्यपालिकाले निश्चित अवधिसम्मको लागि त्यस्ता आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार वा पुनः निर्माण कार्य सो आयोजनाको निर्माण गर्ने निर्माण व्यवसायीवाट नै खर्च ब्यहोर्ने गरी आवश्यक निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

१०. उपदफा (९) बमोजिम निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण गरिएका पूर्वाधार आयोजनाहरु न्यून गुणस्तरको कारण वाहेक अन्य कारणवाट पूर्ण वा आंशिक रुपमा सञ्चालन अवस्थामा नरहेको भएमा कार्यपालिकाले त्यस्ता आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार वा पुनः निर्माणको लागि आवश्यक अन्य उपयुक्त व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

११. धेरै पुराना वा जीर्ण अवस्थाका पूर्वाधार आयोजनाहरु मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा पहिलो पटकको लागि मर्मत सम्भार कार्यक्रम अन्तर्गत समावेश गरिनेछैन । यस्ता पूर्वाधार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार कार्य नयाँ योजना सञ्चालन कै प्रक्रिया अनुसार हुनेछ ।

८. पूर्वाधार आयोजनाको जिम्मेवारी हस्तान्तरण: (१) उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण सञ्चालन भई सम्पन्न भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुको हकमा कार्यपालिकाले त्यस्ता आयोजनाहरुको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भारको लागि सम्वन्धित उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरी अनुसूचि २ बमोजिमको ढाँचामा पूर्वाधार आयोजना हस्तान्तरणको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

(२) निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण भई सम्पन्न भएका सामुदायिक पूर्वाधार आयोजनाहरुको हकमा कार्यपालिकाले आयोजनावाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने उपभोक्ताहरु मध्येवाट सो आयोजनाको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भारको लागि संरक्षण समिति गठन गरी सो समितिलाई पूर्वाधार योजनाको हस्तान्तरणको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम पूर्वाधार आयोजना हस्तान्तरण गर्दा कार्यपालिकाले त्यस्तो आयोजनाको संरक्षण, ब्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भारको लागि उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समिति, वडा कार्यालय र नगरपालिका एवं अन्य सहयोगी निकायको जिम्मेवारी प्रष्टसँग उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(४) निर्माण व्यवसायी मार्फत निर्माण सम्पन्न गरिने सामुदायिक पूर्वाधार आयोजनाहरु कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरुवाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने समुदाय वा उपभोक्ताहरुलाई आयोजना निर्माणको सवै चरणहरुमा नै प्रत्यक्ष रुपमा सहभागी गराउनु पर्नेछ ।

९. मर्मतसम्भार सम्वन्धी सचेतना र क्षमता विकास : (१) पूर्वाधार आयोजनाको योजना तर्जुमाको प्रारम्भिक चरणदेखि नै यस कार्यविधि बमोजिम मर्मत सम्भार सम्वन्धमा सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(२) मर्मतसम्भार सम्वन्धि सम्झौतापत्रमा उल्लेख भएका प्रावधानहरुलाई सम्वन्धित उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिहरुलाई अभिमुखीकरण गरी मर्मत सम्भार सम्वन्धि व्यवस्थाको लागि आवश्यक पहल गर्न उपभोक्ता वा संरक्षण समितिको क्षमतामा अभिवृद्धि सम्वन्धि कार्यक्रम गर्नुपर्नेछ ।

(३) पूर्वाधार आयोजनाको मर्मत सम्भार तथा रेखदेख गर्ने कार्यका लागि आयोजनाको प्रकृति अनुसार उपभोक्ता समितिले आयोजना कार्यान्वयन हुनुपूर्व नै मर्मत सम्भार कार्यकर्ता छनौट गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम छनौट भएका मर्मत सम्भार कार्यकर्ताको क्षमता विकास गर्न सम्वन्धित पूर्वाधार आयोजना सम्पन्न हुनुपूर्व प्रारम्भिक तालिमको ब्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम छनौट भएका मर्मत सम्भार कार्यकर्ताहरुको भूमिका अनुसूचि ३ मा उल्लेख भएबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-३

स्थानीय पूर्वाधार आयोजनाको मर्मतसम्भार सञ्चालन

१०. सामुदायिक पूर्वाधार आयोजनाहरु : (१) निश्चित उपभोक्ताहरु लाभान्वित हुने प्रकृतिका पूर्वाधार आयोजनाहरु (जस्तै खानेपानी, सिंचाई, लघु जलविद्युत आदि) उपभोक्ता समितिले निर्माण गरेको भए त्यस आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्ने दायित्व सम्वन्धित उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

(२) उपभोक्ता समितिको गठन तथा परिचालन स्थानीय तहको उपभोक्ता समिति गठन र परिचालन सम्वन्धि प्रचलित कार्यविधि बमोजिमको हुनेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिवाट निर्माण भएका पूर्वाधार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार कार्य उपभोक्ता समितिको क्षमताले सम्भव नभएमा नगरपालिका वा अन्य निकायको सहयोग लिई सम्वन्धित उपभोक्ता समितिले आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा सो सम्वन्धमा नगरपालिकाले तोकेको प्रक्रिया पूरा गरी मर्मत सम्भार कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।

तर विपद्को कारणले पूर्वाधार आयोजनाको क्षति भई पुन:निर्माण वा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि प्रचलित संघीय कानुनमा तोकिएबमोजिम आयोजनाको पुनः निर्माण वा मर्मत सम्भार गर्नुपर्नेछ ।

(५) निर्माण व्यवसायी मार्फत सञ्चालन भएको पूर्वाधार आयोजनाको हकमा सो आयोजनावाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने उपभोक्ताको अधिकतम् सहभागीतामा सम्वन्धित आयोजना स्थलमा सात देखि एघार जना सम्मको संरक्षण समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम संरक्षण समिति गठनको लागि समय, मिति, स्थान र विषय समेत स्पष्ट उल्लेख गरी कम्तिमा सात दिन अगावै सार्वजनिक रुपमा सम्वन्धित उपभोक्ताहरुलाई जानकारी गराउनुपर्नेछ ।

(७) संरक्षण समिति गठन गर्दा नगरपालिका वा वडा कार्यालयले तोकेको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नुपर्नेछ ।

(८) आयोजनाको दीर्घकालिन मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापनको लागि आयोजनाको प्रकृति अनुसार स्थानीय मर्मत सम्भार कार्यकर्ता उपभोक्ता समिति/संरक्षण समितिले छनौट गरी आयोजनाको शुरुआति अवस्था देखि नै परिचालन गर्न सक्नेछ ।

(९) यस दफा बमोजिम पूर्वाधार आयोजनाको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भारको लागि गठन हुने उपभोक्ता वा संरक्षण समिति र नगरपालिकाको काम, कर्तब्य र अधिकार अनुसूचि ४ मा उल्लेख भए बमोजिमको हुनेछ ।

११. सार्वजनिक आयोजना : (१) निश्चित उपभोक्ता मात्र नभई ठुलो सँख्यामा उपभोक्ताहरुले लाभ लिने प्रकृतिका आयोजनाहरु (जस्तै ग्रामिण तथा कृषि सडकहरु, झोलुङ्गे तथा ट्रेयल पुल, कल्भर्ट आदि) तथा मिश्रीत प्रकृतिका पूर्वाधार आयोजनाहरु उपभोक्ता समितिले निर्माण गरेको भएमा त्यस्तो योजनाको मर्मत सम्भार गर्ने दायित्व पनि सम्वन्धित उपभोक्ता समतिको हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पूर्वाधार आयोजनाहरुको मर्मत सम्भार कार्य उपभोक्ता समितिको क्षमताले नपुग्ने भएमा उपभोक्ता समितिले नगर पालिका वा अन्य निकायको सहयोग लिई सो आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्नुपर्नेछ ।

तर विपद्को कारणले पूर्वाधार आयोजनाको क्षति भई पुनःनिर्माण वा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा विपद् व्यवस्थापन सम्वन्धि प्रचलित संघीय कानूनमा तोकिए बमोजिम आयोजनाको पुनः निर्माण वा मर्मत सम्भार कार्य गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-४
मर्मतसम्भार कोष स्थापना तथा परिचालन

१२. मर्मतसम्भार कोषको स्थापना : (१) नगरपालिका स्तरवाट सम्पन्न पूर्वाधार आयोजनाहरुको नियमित मर्मत सम्भार गर्नको लागि आवश्यक श्रोतको संकलन तथा परिचालन गर्न नगरपालिका र उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समिति स्तरमा गरी दुईवटा छुट्टाछुट्टै मर्मत सम्भार कोष रहनेछन् ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नगरपालिका स्तरको कोषमा रहने रकमको संकलन तथा सो रकमको परिचालनका लागि नगरपालिकाले स्थानीय संचित कोषको खाता रहेको वैंक वा वित्तीय संस्थामा एक छुट्टै खाता खोली राख्नुपर्नेछ ।

(३) कोषको प्रयोग तथा सञ्चालन नगरपालिकाको प्रचलित कानूनबमोजिम हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम उपभोक्ता समिति/संरक्षण समिति स्तरमा रहने कोष सम्वन्धित उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको निर्णय अनुसार सम्वन्धित नगरपालिकाले तोकेको बैंक वा वित्तीय संस्थामा सम्वन्धित उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको नाममा राख्नुपर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको खाताको सञ्चालन सम्वन्धित उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिवको संयुक्त दस्तखतवाट हुनेछ र खाता सञ्चालकहरुमध्ये अनिवार्य रुपमा कम्तीमा एक जना महिला हुनुपर्नेछ ।

(६) नगरपालिका र सो अन्तर्गतको वडा कार्यालयले निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण गरिने पूर्वाधार आयोजनाको लागि विनियोजित कुल वजेटको कम्तीमा १ प्रतिशत रकम मर्मत सम्भार कोषको लागि विनियोजन गर्नुपर्नेछ र सो रकम लागत अनुमानमा नै समावेश गरेको हुनुपर्नेछ ।

(७) उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरिने सामुदायिक पूर्वाधार आयोजनाको निर्माण तथा मर्मत सम्भार वापत विनियोजित वजेटको १ प्रतिशत रकम योजना सम्पन्न पश्चात नगरपालिकाको मर्मतसम्भार कोषमा रहनेछ । त्यसैगरी सार्वजनिक पुर्वाधार आयोजनाहरुमा मर्मतसम्भारका लागि विनियोजित रकम नगरपालिकाको मर्मत सम्भार कोषमा नै राखिनेछ ।

(८) निर्माण व्यवसायी मार्फत सन्चालन गरी उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई हस्तान्तरण गरिने सामुदायिक पुर्वाधार आयोजनाको हकमा आयोजना हस्तान्तरणसँगै मर्मतसम्भार कोषको लागि विनियोजित रकम पनि नगरपालिकाको मर्मत सम्भार कोषमा नै रहनेछ ।

(९) नगरपालिकाले उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समिति स्तरको मर्मत सम्भार कोषमा रकम हस्तान्तरण गर्नुपुर्व त्यस्तो समिति नगरपालिकाको प्रचलित कानूनबमोजिम दर्ता भएको हुनुपर्नेछ ।

(१०) दफा (१२) बमोजिम उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको मर्मत सम्भार कोषमा प्राप्त रकम मर्मत सम्भार कार्यमा खर्च गर्नुपुर्व उपभोक्ता समितिले मर्मत सम्भार कार्यको विस्तृत विवरण सहितको योजना नगर पालिकावाट स्विकृत गराउनुपर्नेछ ।

(११) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिले उपदफा (१०) बमोजिम नगर पालिकाको स्विकृति विना खर्च गरेको पाईएमा नगरपालिकाले समितिको वैंक खाता रोक्का गरी आवश्यक कारवाहिको प्रक्रिया अगाडि वढाउन सक्नेछ ।

(१२) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिले रु. १,००,०००। अक्षेरुपी एक लाख भन्दा बढी रकम मर्मत सम्भार कार्यको लागि खर्च गर्नुपरेमा नगर पालिका वा वडा कार्यालयवाट अनिवार्य रुपमा प्राविधिक डिजाईन तथा लागत अनुमान गराई सो कोस्वीकृत लागत अनुमान अनुसार मर्मत सम्भार कार्य गर्नुपर्नेछ ।

(१३) अन्य कुनै निकायवाट मर्मत सम्भार कोष वापतको रकम नगरपालिकामा प्राप्त हुन आएमा उक्त रकम नगरपालिकाको मर्मत सम्भार कोषमा राख्नुपर्नेछ ।

(१४) नगरसभावा कार्यपालिकाले समयक्रममा मर्मत सम्भार कोषको लागि छुट्टाएको रकम समेत यस कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

१३. मर्मतसम्भार कोषको रकम प्रयोग गर्न नपाईने : यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायको प्रयोजनको लागि कोषको रकम प्रयोग गर्न पाईनेछैन :

(१) नियमित प्रशासनिक कार्यको लागि खर्च गर्न,

(२) नियमित रुपमा गरिने विकास निर्माण सम्वन्धि कार्यहरुको लागि खर्च गर्न,

(३) कुनै किसिमको गोष्ठी, अन्तरक्रिया वा सेमिनारमा भाग लिन वा सन्चालन गर्न तर पूर्वाधार आयोजनाको रेखदेखमा खटिने ब्यक्तिको सीप अभिवृद्धि सम्वन्धि तालिममा सहभागी हुन लाग्ने खर्चको लागि यस वुँदाले वाधा पार्नेछैन ।

१४. कोषको लेखा तथा लेखापरीक्षण : कोषको लेखा तथा लेखापरीक्षण प्रचलित कानुनी ब्यवस्था अनुसार हुनेछ ।

१५. कोषको रकम फ्रिज नहुने : कोषमा रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा फ्रिज नभई मर्मत सम्भार कोषमा नै रहनेछ ।

परिच्छेद-५

विविध

१६. अनुगमन सम्वन्धि ब्यवस्था : (१) नगरपालिकाले यस कार्यविधि बमोजिम मर्मत सम्भारकार्यको नियमित वा आकस्मिक रुपमा अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिले गरेको मर्मत सम्भार तथा पूर्वाधार आयोजनाहरुको ब्यवस्थापन सम्वन्धि कार्यको नियमित अनुगमन नगरपालिका तथा वडा कार्यालयवाट हुनेछ ।

१७. बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने : यस कार्यविधिको कार्यान्वयनको क्रममा कुनै वाधा अड्काउ आएमा नगरपालिकाले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

१८. कार्यविधिको संशोधन तथा परिमार्जन : कार्यपालिकाको बैठकले यस कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

१९. अनुसूचिमा हेरफेर तथा थपघट: कार्यपालिकाले अनुसूचिमा आवश्यक हेरफेर तथा थपघट गर्न सक्नेछ ।

२०. यस कार्यविधिमा भएका प्रावधानहरु प्रचलित कानुनी ब्यवस्थासँग बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य भएको हुनेछ ।

२१. बचाउ र लागू नहुनेः

(क) यो कार्यविधिमा लेखिएजति कुरामा सोही बमोजिम र नलेखिएको कुरामा प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।

(ख) संघ रप्रदेश कानूनसँग यस कार्यविधिका वुदाहरु बाझिएको हदसम्म स्वतः निष्कृय हुनेछ ।

अनुसूचि १

(कार्यविधिको दफा ७.२ क, ख संग सम्वन्धित)

भेरीगंगा नगरपालिका सुर्खेत जिल्ला

पूर्वाधार आयोजनाहरुको लगत (विस्तृत विवरण)

योजनाको विवरण अद्यावधिक गरिएको साल र महिना

सिं नं.	आयोजनाको नाम (कोड नं)	वडा नं	टोल	GPS Coordinate		अनुमानित लागत	शुरु भएको साल	सम्पन्न भएको साल	हालको अवस्था (कुनै एकमा चिन्ह लगाउने)				लाभान्वित घरधुरी	उपभोक्ता/ संरक्षण समितिको कुनै एक पदाधिकारीको		कै.
				Long.	Lat				राम्रो अवस्था (मर्मत गर्न नपर्ने)	चालु हालतमा तर सामान्य मर्मत गर्नुपर्ने	चालु हालतमा तर जीर्ण अवस्थामा	पुन निर्माण गर्नुपर्ने अवस्था		नाम	सम्पर्क नम्वर	
१	खानेपानी योजना															
२	सिंचाई योजना															
३	कृषि तथा ग्रामिण सडक (स्थानीय तहवाट निर्माण भएको)															
४	अन्य															

अनुसूचि २

(कार्यविधिको दफा ८ को उपदफा (१) र (२)संग सम्वन्धित)

भेरीगंगानगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सुर्खेत, कर्णाली प्रदेश

.... योजना

हस्तान्तरण प्रमाण - पत्र

..............नगरपालिका र .... उपभोक्ता समिति .... नगरपालिका वडा नं .... बीच ...... मितिमा .... योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न सम्झौता भएबमोजिम उक्त आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएकोले सो योजनाको दिगो संचालन, रेखदेख तथा मर्मत सम्भार समेतको जिम्मेवारी .... उपभोक्ता समितिले लिने गरी आज मिति .... का दिन .... योजना .... उपभोक्ता समिति र .... नगरपालिका वीच सहकती भै हस्तान्तरण गरियो ।

उपभोक्ता समितिको तर्फवाट	वडा कार्यालयको तर्फवाट	नगरपालिकाको तर्फवाट
नामः	नामः	नाम :
पद :	पद :	पद
ठेगाना :	ठेगाना :	ठेगानाः
मितिः	मितिः	मितिः
हस्ताक्षर	हस्ताक्षर	हस्ताक्षर

नोट : परियोजना विशेषको लागि सम्वन्धित सहयोगी निकायको पनि हस्तान्तरण पत्रमा समावेश गर्न सकिनेछ ।

नगरपालिकाको भुमिका	वडा कार्यालयको भुमिका	उपभोक्ता समितिको भुमिका
• उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिसँग आयोजनाको शुरुआति चरण देखि छलफल गरी आयोजनाको गुणस्तर कायम राख्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने • उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई आयोजनाको दिगोपनाको लागि मर्मत सम्भार कोष स्थापना तथा परिचालनमा सहजीकरण गर्ने • उपभोक्ता वा संरक्षण समितिको क्षमताले मात्र आयोजनाको मर्मत संभार गर्न सक्ने अवस्था नभएमा आवश्यक सहयोग गर्ने • निर्माण व्यवसायी मार्फत संचालन भएका आयोजना न्युन गुणस्तरको कारणले आँशिक वा पूर्ण रुपमा सञ्चालन हुन नसकेमा आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने • आयोजनाको समय समयमा अनुगमन गरी उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई आवश्यक सल्लाह सुझाव दिने • आयोजनाको प्रकृति अनुसार सम्भव भएसम्म विमाको लागि समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने • विपद् परी आयोजना मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा आयोजना मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक सहयोग गर्ने	• उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिसँग आयोजनाको शुरुआति चरण देखि छलफल गरी आयोजनाको गुणस्तर कायम राख्न आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने • उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई आयोजनाको दिगोपनाको लागि मर्मत सम्भार कोष स्थापना तथा परिचालनमा सहजीकरण गर्ने • उपभोक्ता वा संरक्षण समितिको क्षमताले मात्र आयोजनाको मर्मत संभार गर्न सक्ने अवस्था नभएमा आवश्यक सहयोग गर्ने • निर्माण व्यवसायी मार्फत संचालन भएका आयोजना न्युन गुणस्तरको कारणले आँशिक वा पूर्ण रुपमा सञ्चालन हुन नसकेमा आवश्यक प्रवन्ध मिलाउन सहजीकरण गर्ने • आयोजनाको समय समयमा अनुगमन गरी उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई आवश्यक सल्लाह सुझाव दिने • आयोजनाको प्रकृति अनुसार सम्भव भएसम्म विमाको लागि सहजीकरण गर्ने • विपद परी आयोजना मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने भएमा आयोजना मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक सहयोग गर्न सहजीकरण गर्ने	• आयोजनाको संरक्षण, व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने • आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि पुर्ण जिम्मेवार हुने • मर्मत सम्भार कोष स्थापना तथा परिचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने • उपभोक्ता समितिको क्षमताले आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्न नसक्ने अवस्थामा मात्र आयोजना मर्मत सम्भारको लागि नगरपालिका तथा वडा कार्यालयवाट सहयोग लिने • आयोजनाको प्रकृति अनुसार सम्भव भएसम्म पुर्वाधार आयोजनाको विमा गर्ने • मर्मत सम्भार कोषको प्रचलित कानुन अनुसार लेखा परीक्षण गराउने • पुर्वाधार आयोजना मर्मत सम्भार कार्यविधिमा भएको प्रावधान अनुसार अन्य कार्य गर्ने

अनुसूचि ३

(कार्यविधिको दफा ९ को उपदफा (५) संग सम्वन्धित)

भेरीगंगानगरपालिका, छिन्चु, सुर्खेत

पूर्वाधार आयोजनाको मर्मत सम्भारको लागि छनौट भएका मर्मतसम्भार कार्यकर्ताको भूमिका देहायबमोजिम रहनेछ :-

(क) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिसँग भएको सम्झौता बमोजिम कार्य गर्ने,

(ख) मर्मत सम्भार कार्यकर्ताले सम्वन्धित आयोजना निर्माणाधिनमा छ भने निर्माणाधिन आयोजनामा परिचालित भई कार्य गर्ने र सो को लागि उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिले आवश्यक ब्यवस्था मिलाउने,

(ग) आयोजनाको नियमित रेखदेख गर्ने,

(घ) आयोजनामा मर्मत तथा सम्भारको लागि विना वजेट गर्न सकिने सरसफाई तथा सानोतिनो मर्मत गरी आयोजना सँचालन गर्ने,

(ङ) आयोजनामा कुनै समस्या भएमा तुरुन्तै उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको जिम्मेवार ब्यक्तिलाई जानकारी दिने,

(च) आयोजना मर्मतको लागि कुनै सामग्री खरिद गर्नुपर्ने भएमा उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग गर्ने,

(छ) नगरपालिका, उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समिति वा अन्य कुनै निकायवाट आयोजनाको मर्मत सम्भार सम्वन्धि कुनै तालिम वा कार्यक्रममा सहभागी हुनको लागि छनौट गरेमा उक्त तालिम वा कार्यक्रममा सहभागी हुने,

ज) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिले सल्लाह सुझाव दिएबमोजिम आयोजनासँग सम्वन्धित अन्य कार्य गर्ने ।

अनुसूचि ४

(दफा १० को उपदफा (९) संग सम्वन्धित)

भेरीगंगानगरपालिका, छिन्चु, सुर्खेत

१. उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको काम, कर्तब्य र अधिकारः

उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको काम, कर्तब्य अधिकार देहायबमोजिको हुनेछ ।

(क) पूर्वाधार आयोजनाको कार्यान्वयन प्रक्रियाको जानकारी लिई उपभोक्ता वा संरक्षण समुहका सदस्यहरुलाई जानकारी प्रदान गर्ने,

(ख) आयोजना कार्यान्वयनको अवधि, कार्ययोजना तथा डिजाईन वारे नगरपालिका र निर्माण ब्यवसायीसँग जानकारी लिई लाभग्राहीहरुलाई जानकारी प्रदान गर्ने,

(ग) नगरपालिका र निर्माण ब्यवसायीले योजना कार्यान्वन प्रक्रिया तथा मर्मत सम्भार कोषको ब्यवस्थापनको लागि आव्हान वा आयोजना गरेको कार्यक्रममा सहभागी भई आवश्यक सहयोग गर्ने,

(घ) समितिका पदाधिकारीहरुको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी वनाउन समितिका सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने साथै आवश्यक परेका समितिका सदस्यहको क्षमता विकास गर्ने,

(ङ) आयोजना कार्यान्वयनको क्रममा गुणस्तर कायम भएनभएको अनुगमन गरी आवश्यक परेमा नगरपालिकामा जानकारी प्रदान गर्ने,

(च) आयोजना कार्यान्वयनको क्रममा मापदण्ड अनुसारको गुणस्तर नपाईएमा निर्माण ब्यवसायीलाई गुणस्तर कायम गर्नको लागि अनुरोध गर्ने,

(छ) वारम्वार अनुरोध गर्दा पनि निर्माण ब्यवसायीवाट मापदण्ड अनुसारको गुणस्तर कायम नभएमा नगरपालिका वा अन्य सम्वन्धित निकायमा जानकारी गराउने,

(ज) मर्मत सम्भार कार्यका लागि आयोजना मर्मत सम्वन्धि विशेष सीपको आवश्यक परेमा सो को आवश्यक ब्यवस्था गर्न पहल गर्ने,

(झ) मर्मत सम्भार कोष स्थापना तथा परिचालन सम्वन्धि समय सापेक्ष नियम तर्जुमा गरी आम भेलावाट सम्भव भएसम्म आम सहमति, आम सहमति हुन नसकेका वहुमत सदस्यहरुवाट स्विकृत गराई कार्यान्वयन गर्ने,

(ञ) लाभग्राहीहरुवाट संकलन गर्ने सेवा शुल्कको निर्धारण उपभोक्ताहरुको आमभेलावाट निर्णय गरी शुल्क निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने,

(ट) आम्दानी खर्चको हिसाव किताव चुस्त दुरुस्त राख्ने र प्रचलित कानुन अनुसार लेखापरीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण गरी पारदर्शिता कायम गर्ने,

(ठ) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिमा आयोजना हस्तान्तरण पश्चात उक्त आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्ने दायित्व उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिको हुने भएकोले सो को लागि शुरु देखि नै श्रोत तथा सीपको लागि आवश्यक ब्यवस्था गर्ने,

(ड) कुनै विशेष कारणवश आयोजना विग्रन गई उपभोक्ता वा संरक्षण समितिको एकल प्रयासले मात्र आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्न नसक्ने अवस्थामा नगरपालिका वा अन्य सरोकार निकायहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरी आयोजनाको मर्मत सम्भार कार्यको लागि पहल गर्ने,

(ढ) मर्मत सम्भारको लागि नगरपालिकाको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा समावेश गर्नुपर्ने अवस्थामा सो को लागि समयमा नै पहल गरी योजना तर्जूमा प्रक्रियामा समावेश गर्न पहल गर्ने,

(ण) आयोजनाको नियमित रेखदेख गर्ने,

(त) आयोजनामा मर्मत तथा सम्भारको लागि विना वजेट गर्न सकिने सरसफाई तथा सानोतिनो मर्मत गरी आयोजना संचालन गर्ने,

(थ) आयोजनाको प्रकृति अनुसार योजना सम्पन्न पश्चात उक्त योजनाको रेखदेख तथा मर्मत सम्भारको लागि स्थानीय स्तरमा उपभोक्ता समुहको निर्णय अनुसार मर्मत सम्भार कार्यकर्ता (Operatpre) छनौट गरी निर्माण ब्यवसायीसँगको सहकार्यमा सम्वद्ध आयोजनामा परिचालन गर्ने,

(द) आयोजनामा कुनै समस्या भएमा नगरपालिका वा सम्वन्धित वडा कार्यालयमा जानकारी दिने,

(थ) आयोजनाको प्रकृति अनुसार पुर्वाधार आयोजनाको विमा गर्ने,

(ध) अन्य कुरा उपभोक्ता समिति गठन तथा परिचालन कार्यविधिमा उल्लेख भएबमोजिमको हुनेछ ।

२. नगरपालिकाको काम, कर्तब्य र अधिकार

(क) निर्माण ब्यवसायी मार्फत आयोजना संचालन हुने स्थानीय समुदायसँग छलफल गरी स्थानीय उपभोक्ताहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी उपभोक्ता समिति वा आयोजना सँरक्षण समिति गठन गर्न सहजीकरण गर्ने,

(ख) निर्माण व्यवसायी मार्फत पूर्वाधार आयोजना सञ्चालन गर्दा आयोजना सञ्चालन प्रक्रिया, आयोजनाको डिजाईन तथा लगत इष्टिमेटवारे स्थानीय उपभोक्ता वा संरक्षण समितिलाई कार्यक्रम कार्यान्वयन पूर्व जानकारी दिने,

(ग) उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिसँग आयोजनाको शुरुआती चरण देखि नै छलफल गरी गुणस्तर कायम गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,

(घ) आयोजना सम्पन्न पश्चात आयोजना उपभोक्ता वा संरक्षण समितिलाई हस्तान्तरण गर्ने वारे स्थानीय समितिलाई आश्वस्त पारी मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था वारे उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिसँग छलफल गरी उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई मर्मत संभार कोष स्थापना गर्नको लागि उत्प्रेरित गर्ने,

(ङ) उपभोक्ता वा संरक्षण समितिलाई कानुनी मान्यता प्रदान गर्नको लागि आवश्यक प्रक्रिया पुरा गर्न उत्प्रेरित गर्नुका साथै सहजीकरण गर्ने,

(च) आयोजना हस्तान्तरण पश्चात आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्ने व्यवस्था उपभोक्ता वा संरक्षण समितिको हुने भएतापनि उपभोक्ता समितिको एकल प्रयासले सम्भव नहुने अवस्थामा आवश्यक आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने,

(छ) नगरपालिका भित्रका पूर्वाधार आयोजनाहरुको अद्यावधिक गरी अभिलेखिकरण गर्नुका साथै मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने आयोजनाहरुको प्राथमिकीकरण गरी वजेट विनियोजनको लागि आवश्यक प्रक्रिया मिलाउने,

(ज) निर्माण व्यवसायीसँग पूर्वाधार आयोजना कार्यान्वयन गर्ने शिलशिलामा सम्झौता गर्दा आयोजना हस्तान्तरण गरिएको १ वर्ष (सम्झौतामा तोकिएको अवधि) सम्म आयोजनामा कुनै समस्या भएमा उक्त आयोजनाको मर्मत सम्भार सम्वन्धित निर्माण व्यवसायीले गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख गर्ने,

(झ) कुनै भवितव्य परि उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई हस्तान्तरण भएको आयोजना अचानक मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने अवस्था आएमा उक्त आयोजनालाई उपभोक्ता समितिको एकल प्रयासले मर्मत सम्भार गर्न नसक्ने अवस्थामा कार्यपालिकाले निर्णय गरी नगरपालिकाले मर्मत सम्भार कार्यको लागि सहयोग गर्नेछ,

(ञ) तर आयोजना निर्माण गर्ने क्रममा निर्माण व्यवसायीको लापरवाहीको कारणले गर्दा उक्त आयोजना विग्रन गएको अवस्थामा भने उक्त आयोजनाको मर्मत सम्भार गर्ने कार्य निर्माण व्यवसायीले गर्नुपर्नेछ,

(ट) उपभोक्ता समितिवा संरक्षण समितिलाईआयोजना मर्मत सम्भार तथा व्यवस्थापन सम्वन्धि आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

(ठ) आयोजनाको प्रकृति अनुसार सम्भव भएसम्म पुर्वाधार आयोजनाको विमाको लागि समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने,

(ड) समय समयमा हस्तान्तरित आयोजनाहरुको अनुगमन तथा मुल्याँकन गरी उत्कृष्ठ उपभोक्ता समिति वा संरक्षण समितिलाई प्रोत्साहन स्वरुप पुरस्कार प्रदान गर्ने ।

आज्ञाले

कृष्ण प्रसाद पोखेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत